

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZEPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel veszi a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVED

SZERKESZTŐSEG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Amiből élünk.

Kunszentmárton 1912. január 14.

Nem akarunk ezuttal arról beszélni, amit a statisztikai hivatal legutóbb is kimutatott, hogyan veszünk, pusztulunk sokan tuberkulózisban, még többen kivándorlási betegségben.

Nem is arról szólunk ezuttal, hogy az egyke-rendszer hova-tovább odaviszi ezt a tejjel-mézszel folyó Kánaánt, hogy sokkal több magyar lesz a föld alatt, mint a földön, de megdöbbenünk, mikor a statisztika ama lapjait olvasuk, melyek jelentik, hogy a kórházak mind tele vannak s az orvosoknak annyi a dolguk, hogy azoknak több ezerre rugó száma Budapesten még kevésnek bizonyul s a Karlsbadba évente robogó magyarok száma meghaladja a sok ezret.

Nincs azon csodálkozni való, hogy a magyarok nagy hányada Karlsbadba megy a gyomrát kurálni, azon sem csodálkozunk, hogy a lakosság kétharmada gyomorbeteg.

Nem eszik a magyar sokat, mint mondani szokás, hanem rosszat eszik. S ez a baj! Ez a mi hatóságaink vétkes mulasztása.

Az embert elhagyja béketűrése és flegmája, ha annak kutatásába hatol, mit is eszik a magyar ember a fővárosban és nagybörzset a magyar vidékeken is. Égbekiáltó bűn ez a nem-törődőmség, melylyel a mi hatóságaink az élelmiszereket kezelik, azaz hogy egyáltalában nem kezelik.

Lehet árulni a mi piacunkon mindent, elhullott jószág egyes részeit, sőt beteg jószágot levágnak és hatósági engedéllyel el is mérnek, mert az állatorvos elismeri ugyan, hogy beteg volt a jószág, de »még nem annyira«, hogy annak husa — ha hamarosan elfogyasztják — fertőző hatással lenne a fogyasztóra. Tehát ez a hus a »köz-fogyasztásra alkalmas.«

A nehéz megélhetési viszonyok mellett, a hallatlan drágaság mellett nemcsak hogy alig tudjuk előteremteni a megélhetéshez a szükséges minimumot, de hozzájárul az a megdöbbentő körülmény, hogy mindaz, amit drága pénzen veszünk, hamisított, mergezett, silány cikk.

Folyton majmoljuk Bécsset; amit ott rosszat találunk, azt nálunk rövid időn belül meghonosítjuk. De ami jót az osztrák főváros termel, arról nem veszünk tudomást, mert nálunk senki

semmiért sem felelős. Bécsben törvény tiltja az élelmiszer hamisításokat.

Szigoru fogságba vetik azt, akit másodízben rajtacsipnek azon, hogy élelmiszert hamisított.

Nálunk elítélik 50—500 korona pénzbírságra azokat, akik ilyen uton százezreket szereztek s ők vígan folytatják kisdud hamis játékaikat.

Öt évvel ezelőtt a bécsi Rotundában élelmiszer kiállítás rendeztek. Külön pavillonokban mutatták be a hamisított dolgokat az árpától a zsirig.

Hallatlan, hogy miket láttunk itt analizálva, sterilizálva üvegburák alatt.

De a hatóság éber esze és figyelme gátat vetett Bécsben az ember legfontosabb szerve, a gyomor ellen intézett gyilkos támadásoknak.

Állandóan hatósági közegek járnak meglepetésszerűen boltról-boltra, hol civiben, hol aniformisban, megvizsgálják az üzletben feltalálható mindenféle élelmiszert s jaj annak, akit hamisításon rajtacsipnek.

Sohasem hallottam még esetet, hogy a mi hatóságaink felkerestek volna egy kereskedést, hogy az ott eladásra kerülő élelmiszereket megvizsgálják.

Dehogy! Nálunk a hatósági közegek csak az adóintő cédulákat viszik szét.

Kunszentmárton alapítása.

Verses elbeszélés tíz énekben.

Hiteles feljegyzés nyomán írta: Kiss Jenő.

24. Megismerve lovuk a sokszor járt utat,
S meglátva a rónán a nagy gémes-kutat,
Nógatás nélkül is mentek, ahogy bírtak,
Tudtak parancsolni fáradt labáiknak.
25. S bár már nem volt nagy ut, amit menni kellett,
Mégis az idő oly nagynehezen tellett...!
Nem akart elmúlni, vagy csak úgy képzelték,
Pedig már elhagyták szép Jász-Mihály telkét.
26. És amint a tornyot meglátták jó távol,
Eloszlott egy kevés szívük bánatából,
Röpke gondolatuk jó »otthon«-on jára,
Hogy viszont láthatják ismét, valahára.
27. De közelebb érve mindannyiuk hallja,
Hogy szól a toronyban a lélek harangja,
Visszaszállott újra szívük lelkük, buja,
S arcuk a bánattól, meiyen elborula.
28. »Hej! de jó is annak — szólt Nagy András
[végre, —
Akinék most huzzák... nines gondja inségre...!
Nem fáj már semmije... elmúlt minden gondja...!
Boldog...! nemsokára a sirhantja nyomja...!«
29. »Boldog biz' az... — felelt Józsa János rája —
Hogy immár kiszárad bus élete-fája...!
Nem tépi galyait vihar soha többé...
Csendes, zavartalan álma lesz örökké!
Hetedik közlemény.

30. És így sóhajtott fel mindegyik hű társa,
De mind elfordult, hogy a másik ne lássa,
Mert a szempillákon ott rezgett a könnyü,
Melyet letörölni fáj nagyon s nem könnyü...!

31. Nem tudták, kinek szól a lélek-harangja,
Mely szívük viharját most úgy felzavarja,
Gondolták talán, most jert a más-világra,
Szerető szívüknek szép magzatja, párja...!

32. Pár lépésre volt a lombos kertek-alja
Mikor elmúlt a lélek bus harangja
És mikor elérték Jászapáti szélét,
Radits István uram így kezdé beszédét:

33. »Hej! jó barátaim! Dehogy hittem volna,
Hogy visszatérek még kedves otthonomba,
Azt gondoltam akkor mely síromat ásom,
Amikor megtörtént rég elítávozásom!«

34. »De ime itt vagyunk! Óh! nem is képelem,
Milyen lesz szívemben akkor az érzélem,
Hogyha viszontlátom én jó feleségem...
Szerető családom...!Vagyán meg sem érem...!«

35. »Ti is velem együtt örültök majd újra,
Látom arcotok már most ki van pirulva...!
No, de siessünk is, ez a vége szónak,
Ha az Isten éltet találkozzunk holnap!«

36. És azzal azután elváltak egymástól,
S amint csak kitélt a jó paripáktól,
Siettek sebeseen jobban, mint azelőtt,
És ott álltak tüstént a nagykapu előtt.

37. Nagyokat nyertett s tombolt a paripa,
Nem lehetett neki nyugton maradnia,
Ösztöne hajtotta régi s jó helyére,
S örült lovagja is, hogy már haza ére.

38. Meg ismerték ott benn a lovat hangjáról,
Nem feledtette el a rég-hallás s távol,
Ki is jött mindenki, lett nagy öröm, láрма,
Hogy megjött a »gazda« végre-valahára...!

39. A ház és a tájék, mintha más lett volna,
Ugy tünt fel előtte, de arról nem szóla,
Különös volt minden most, hogy megérkezett,
Pedig nem hagyta el a jó emlékezet...!

40. Azután bementek. — Ott benn édes nője,
Mindennel kínálta, ami tellett tőle...
Hallgatagon evett, mig egész családja,
Feszült figyelemmel bámultak reija.

VII.

1. Amint megigérték híven ők egymásnak,
Felkeresték egymást, hire sem volt gyásznak,
Végtelen örültek a jó otthon-létnek,
Nem volt ok gyászolni, mindannyian éltek.

2. Nagy kíváncsisággal jártak mindenfelé
Ismerőseitől mind csak azt kérdező:
»Mi történt veletek? Mi ujság van itthon?!«
Hogy az már sok lehet, azt remélték bizton.

3. Mindig összejöttek itt is ott is, gyakran.
Folyt a beszélgetés folyton, szakadatlan,
Mert bizony elég volt addig távol lenni,
Szerető gyermekét... s hű nőt nem ölelni...!

Községi közgyűlés.

Kunszentmárton, január 14.

Kunszentmárton község képviselőtestülete 1912. január 9-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő ügyek kerültek tárgyalás alá.

Napirend előtt.

Fazekas András főjegyző a gyűlés megnyitása után üdvözölte az új virilis képviselőket, kiknek most van alkalmuk először részt venni a közgyűlésen. Kérte az új képviselőket, hogy a gyűléseknek pontos látogatói legyenek és odaadó szeretettel munkálkodjanak a község felvirágzásán. Utána Dósa József emelkedett szólásra.

Dósa József róm. kath. plebanos megemlékezik a községet ért nagy csapásról, a vehemens erővel fellépett koleráról, melynek hogy nagyobb számban nem lettek áldozatai, azt tisztán az erélyes hatósági fellépésnek tulajdonítja. Amidőn tehát legelső sorban a járási főszolgabíró dr. Nagy Ottó urnak, mintegy valóságos hadvezérnek, a járási orvos urnak dr. Gänger Mórnak, aki meglett kora dacára is fáradságot nem ismerve kitartással működött, a községi főbíró, főjegyzőnek, a községi orvosoknak, az előjáróság összes tagjainak a maga részéről is a legnagyobb elismerését nyilvánítja, indítványozza, hogy a képviselőtestület jegyzőkönyvi kivonattal köszönje meg e kitartó és kiváló eredményt ért munkásságot és érdemeiket az utókor részére jegyzőkönyvileg örökítse meg.

A képviselőtestület egyhangulag elhatározza hogy az 1911. december hó 12. napján fellépett kolera járvány alkalmával tanusított önfeláldozó nemes kitartó ténykedéseikért, amely valóban a legnagyobb eredménnyel, a járvány elfolytásával járt, hálás köszönetét és a legnagyobb elismerését nyilvánítja dr. Nagy Ottó főszolgabíró, dr. Gänger Mór járásorvos, Gergulics Pál főbíró, Fazekas András főjegyző, dr. Talányi Ottó, dr. Pótor Sándor községi orvos uraknak, az összes előjárósági tagoknak, nemkülönben a Gondviselés Egyesületnek, Szilvay Margit és Ortner Ilona egyesületi nővéreknek és érdemeiket; a főszolgabíró urnak fáradságtalan, kitartó önfeláldozó, félelmet nem ismerő és egy had-

vezérnek is dicséretére való viselkedését, mely a parancs kiadásában, gyors és pontos végrehajtásában nyilvánult; a járási orvos urnak, aki éjjel nappal előrehaladt korát nem tekintve valóban fiatalos, de az élet tapasztalataiban megedezett hévvel, mindenki batorságot ébresztve, eréllyel, de mindenki szeretetét megnyerve járt el; a községi főbíró és főjegyző, községi orvosok és előjárósági tagoknak, akik a vett parancsokat gyorsan, pontosan, a félelmet félretéve teljesítették és a közegészség felett éjjel nappal őrkdtek és a Gondviselés Egyesületi nővérek érdemeit, akik életüket feláldozva olyan dologra vállalkoztak, mire községünkben senki nem vállalkozott — az utókor részére jegyzőkönyvileg megörökíti és erről őket jegyzőkönyvi kivonattal értesíti.

Pénztárvizsgálat.

A január havi pénztárvizsgálatról, valamint az 1911. év utolsó negyedéről felvett gyámpénztári vizsgálati jegyzőkönyv tudomásul vétetett.

Hitoktatók díja.

Az állami elemi iskolai hitoktatók az államtól még a mai napig nem kapták meg díjukat, pedig 1910. szeptember 1-től tanítanak. Most azzal a kérelemmel járultak a képviselőtestület elé, hogy fizetésüket az elmúlt másfél évre előlegezze nekik. A képviselőtestület a hitoktatók kérését teljesíti, fizetésüket előlegezi, mert a miniszter a hitoktatók díjazását elvállalta és az utalványozva is lesz.

Törlések.

A 66 kor. 60 fillér redemptionális és az ebből kiadott 332 kor. 30 fillér törlését a képviselőtestület elhatározta.

Iskolai ügyek.

A képviselőtestület az állami iskolák részére tanszereket nem szerzett be, mert a szükséges összeg az 1912-iki költségvetésben felvéve nem lett. Ellenben a gazdasági ismétlő iskola részére piros-tarka tenyészbika megvételét helyeslőleg tudomásul vette.

Község pénzei.

A községi pénzek elhelyezése tárgyában a következőleg határozott a képviselőtestület: a

gyámpénztári tőkepénzek, a letéti pénztárban, a hidpénztárba 1912. évben befolyó közpénzek a Kunszentmártoni Takarékpénztár Részvénytársaságnál, a községi pénztárban és a község kezelése alatt álló többi alapítványi pénztárban kezelt tőkepénzek a Gazdasági Takarékpénztárnál helyeztetnek el.

Kéményadó.

A képviselőtestület 1912. évre a kéményadót 3655 kor. 75 fillérben állapította meg. Az első hengerkémény után 2 korona, minden további után 1 kor., a szabadkémény után pedig 50 fillér jár.

Eladott porta.

Pál István ajánlatot tett a községnek, hogy a régi virágkert helyén portát szeretne vásárolni és felajánl négyyszögölenként 8 koronát. A képviselőtestület az ajánlatot elfogadta és az eladás megszavazását 30 napra elhalasztotta.

Kisebbségi ügyek.

A kataszteri térképek beszerzésére szükséges összeget a jövő évi költségvetésbe felveszi a képviselőtestület.

Würth Erzsébet fürdőjegyet, Barta Apolló segélyt nem kapott.

S. Kovács Antal azon kérelmét, hogy a »Muszaj« korecsma udvarán a község jégvermet építsen, elutasította a képviselőtestület.

Ügyvéd gyűlés.

Nem régiben megalakult a fővárosban az Országos Ügyvédszövetség, mely célul tűzte ki az ügyvédi kar erkölcsi és anyagi helyzetének javítását. Az ügyvédi kamarák, melyek 1874-ben alakítottak, ósdi és bürokrata formájuknál fogva nem megfelelők az ügyvédség existenciális érdekeinek és nincs összetartó kapcsolat a rohamosan fejlődő étellel és külvilággal. Ennélfogva szükségessé vált az ügyvédeknek modern alapokon nyugvó gazdasági szervezkedése, hogy egyesült erővel és összetartással vivják ki helyzetük javítását.

A szolnoki királyi törvényszék területén működő ügyvédek vasárnap délelőtt a városháza tanácstermében értekezletet tartottak, melyen

4. Sok idő telt el, míg megtudták sorba, Mi történt s min esett szembetűnő csorba, Amíg távol voltak messze, nagyon távol, S vándoroltak mindig messzebb a határtól.

5. Disznótorban, no meg, úgy téli-estéken, Előjött a szóba vándorutjuk szépen, S hogyha meg egymáshoz mentek pohár-borra, Mindig reátértek ők ezen dologra.

6. Egyiknek az egyik, másiknak a másik Puszta tetszett jobban, szavukból úgy látszik! Hisz' egyiknek földje volt nagyon jó termő, Másikon sok szénát termett a legelő...!

7. Hiába volt minden...! a beszéd főképen, Nem egyeztek ők meg soha kellőképen, Mind külön, más pusztát, mást szeretett volna, Volt nagy s dus választék, volt sok tágas róna!

8. Így telt az idő el lassan, észrevétlen, A mindig magában töprenkedő népen, Gyorsan múlt az s hogyne, alig vették észre, S már három esztendő múlt el téltlenségbe'.

9. Többször ki-kí jártak Jász-Mihálytelkére, A vízi-malomsnak nem kis öröme, Mert mikor kimentek vittek árpát, buzát, Hogy azt a kerekék liszté összezúzzák.

10. Olyankor azután, míg a kerék forgott, Meghánytak-vetettek beszéd közt sok dolgot, Előjött ott minden, egyszer ez, máskor más... Sokszor szó tárgya volt köztük a megszállás.

11. S így történt, hogy egyszer Radits István s [mások, Akik együtt régi s igen jó barátok... Jász-Mihálytelkére mentek a malomba, Ott volt néhányuknak végezendő dolga.

12. Amikor kiértek oda hamarjába' Feltették az árpát s buzát garatjára, Maguk meg kiüttek tüstént ott egy padra, S hozzájuk szegődött a jó malmos-gazda.

13. Előhozták ismét ottan régi dolguk, Hogy nekik mindenhogy' szűk már szülőhőnjük, Kell valamit tenni... mondogatták egyre, Nincsen már idejük nagy késedelemre.

14. Helyesen mondjátok, kell valamit tenni! — Szólott Radits István — nincs, mit vesztegelni! Az idő fut, lejár, a napok nyargalnak... Hogy itthon vagyunk már három éve annak!

15. «Ugy bizony! — Kiss Balázs vágott közbe bátran, Én is már magamat mindenre elszántam, Nem bánom én, hogyha akárhova megyünk, Csak megtudjunk élni... csak legyen kenyerünk!»

16. «Igaz! — mondogatta Nagy János is halkan — Amit most te mondtál én is azt akartam! Én sem bánom s bárcsak dülőre is jutnánk! Mily' jó volna már, ha volna tágas pusztánk.»

17. S amint így beszéltek soká, egykedvűen, Lovaik vidáman legeltek a fűben, A malom megállt, üres lett a garat, Megérezte az is az elmúlt szűk nyarat.

18. Tanácsolt azután a molnár is nekik; «Üzzék a szerencsét, hathogyha meglelik! Vagy huzzanak sorsot azon puszták felett Amelyeket régen megnéztek kelmetek.»

19. «S amit a sors mutat, akármelyik legyen, Foglalják el újra, nem lenne az szegény! Ne létkedjenek ily sokáig vele, A sors titka örök, nyugodjanak bele.»

20. Nem fogadták el a molnár ajánlatát, Szóltan hallgatták, hogy zakatolt a lapát, Bus-komorán néztek a tajtékzó habra, Mely tova iramlott a malmot elhagyva.

21. A vízi-malomtól éppen nem nagy messze, Volt egy öreg koldus, tudja mit keresve, Hallotta ő mindazt, amit ott beszéltek, S tudta, miről folytak kinos töprengések.

22. Aztán a víz partról oda ment hozzájuk. Csak nézték mit akar, szóltan maradt szájuk. Az, azonban, amint közelükbe lépett, A jelen voltak így mondott beszédet:

23. «Hallottam fiaim! mi a beszéd tárgya: Lakni óhajtnátok menni egy pusztára, De nem tudtok hallom megegyezni rajta, Jó oldala mindnek különféle fajta.»

24. «Miért nem kértetek eddig már tanácsot, Öregebb embertől, aki sokat látott. Az tudna csak nektek ajánlani olyat, Amely családostul magába fogad.»

a helybeli és vidéki ügyvédek nagyszámban vettek részt. Az értekezletet dr. Kiss Ernő orsz. képviselő hívta össze és a megjelentek kimondták a szervezetbe való tömörülést és megalkották az országos szövetség szolnoki csoportját.

Dr. Kiss Ernő egybehívó elnök üdvözlő szavai után dr. Vajda József debreceni ügyvéd, a szövetség titkára ismertette a szervezkedés céljait. Kifejtette, hogy az összes társadalmi osztályok példájára az ügyvédeknek is tömörülniök kell és a szervezetségben rejlő nagy erőnek kell eme fontos és nehéz életpálya terhein könnyíteni. A fiatal szövetség az új perrendtartásban már eddig is igen szép eredményeket ért el, erélyes és egyöntetű fellépése folytán és újabban nagy mozgalmat indított az az ügyvédi díjszabály felemelésére vonatkozólag és a kartell szerződések létesítésére, melynek célja a verseny korlátozása. Előadta, hogy a községi jegyzők és közjegyzők ügyvédi természetű munkálatainak törvényhozási megszüntetése végett országos akciót szervez a szövetség. Beszéde további folyamán kifejtette, hogy az ügyvédség mai nehéz helyzetén csakis azzal lehet segíteni, ha az ügyvédi foglalkozást teljesen szabaddá teszi, vagy behozzák a numerus clausust. Ő az utóbbi mellett foglalt állást.

Beszéde után hosszabb vita következett, melyben részt vettek dr. Deutsch Adolf, dr. Vigh Gyula, dr. Szabó Béla, dr. Domján Jenő ügyvédek és valamennyien örömmel jelentették becsatálkozásukat és elítélték a numerus clausus napirendre hozatalát, mert azt képtelenségnek és lehetetlenségnek tartják. Csodálkozásuknak adnak kifejezést, hogy dr. Vajda József a numerus clausus jogfosztó intézménye mellett agítál.

Ezután megválasztották a tisztikart, melynek eredményeképen elnöknek: Sipos Orbán, alelnöknek dr. Vámos Géza, titkárnak dr. Mandel Sándor, pénztárnoknak dr. Schembek János ügyvédek választottak meg. Megalkították a részben helybeli, részben vidékiekből álló 10 tagu választmányt is.

(b. i.)

Hirek.

Kunszentmárton, január 14.

— **Képviselőnk nevenapja.** Dr. Kiss Ernő kerületünk országgyűlési képviselője tegnap, szombaton ünnepelte nevenapját. Ezen alkalomból ismerősei, jóbarátai és kerületéből sokan elhalmozták szerencse kívánataikkal. A Kunszentmártoni Ujság szerkesztősége is sok boldog névnapot kíván a kerület képviselőjének.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy Károly gazdasági szaktanitót a külterületi elemi iskolákhoz igazgatóvá nevezte ki. Nagy Károly másfél év óta intézi a külterületi iskolák igazgatását és ezen idő alatt az iskolákat igazán mintává tette. Ugy a szülők, mint a tanítók és tanulók rajonganak Nagy Károlyért, ki egyszerű és szerény modora, de igazságosságáért közbecsülésnek örvend. Mi szívből örülünk Nagy Károly előléptetésének, hiszen ő e lap alapítása óta egyik legszorgalmasabb munkatársunk és a legszívésebben üdvözljük őt.

— **Gondnoksági ülés.** Az állami elemi iskolai gondnokság folyó hó 17-én, szerdán délután 4 órakor a központi iskola tanácskozó termében tartja január havi rendes ülését.

— **Iskola tanító nélkül.** A vekeri iskolában szeptember óta nincs tanítás. Tiffert Jakabot a miniszter Németszentmihályra helyezte át, helyébe pedig Filiusz Aurélt nevezte ki. Filiusz — bár elfoglalta állását — de nem tanított, hanem a tanítás helyett különböző helyeken szórakozott, végre szó nélkül itt hagyott bennünket, mint szent Pál az oláhokat. A gondnokság azonnal jelentette a tanfelügyelőnek, hogy Filiusz lemondott, — azóta két hónap telt el és még most sincs tanító. — Nem tudjuk, mi az oka annak, hogy Vekerre nem neveznek ki tanítót, de igazán páratlanul áll, hogy iskola tanító nélkül legyen. A szülők naponként panaszkodnak az előjáróságnál, végre az előjáróság is megszokta a dolgot és felirt a tanfelügyelőhöz, hogy tanító kinevezése iránt sürgősen intézkedjék. Kíváncsian várjuk, hogy mikor lesz Vekerre tanító?

— **Dr. Kiss Ernőt,** kerületünk orsz. képviselőjét dr. Horthy Szabolcs főispán az igazoló választmány elnökévé nevezte ki.

— **Ismeretterjesztő előadás.** F. hó 18-án, esütörtökön este 7 órakor az Országos Állatbiztosító Szövetkezet tisztviselője a III. számú telekparti iskolában az állatbiztosítás eszméjének és üdvös voltának terjesztése végett előadást fog tartani, melyre az iskola környékén lakó állattenyésztők és tulajdonosok saját érdekükben minél nagyobb számban való megjelenésre kértnek.

— **Szabók bálja.** Már több ízben említettük, hogy a kunszentmártoni szabóiparosok és segédek folyó hó 27-én bálát tartanak. A rendezőség ezen mulatságra a hét folyamán a következő meghívót bocsátotta ki: „A kunszentmártoni szabóiparosok 1912. évi január hó 27-én, a Körös Szálló dísztermében, a szabóiparosok zászló-alapja, részben az „Iparos Ifjak Önképzőköre“ könyvtára javára zártkörű bált rendeznek, melyre a belépődíj személyenként 2 korona, családjegy (3 személyre) 5 korona. Kezdeté este 8 órakor. Tekintettel a jótékony célra, felülfizetéseket hálás köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk. A zenét Lakatos József zenekara szolgáltatja. — Rendezőség: Diszelnök Fazekas András főjegyző, iparhatósági biztos. Elnök Balla Elek. Jegyző Ökrös Ferenc. Pénztárnok Sebestyén Lőrinc. Ellenőrök Balla István és Kovács Péter. Zene rendező Hegedüs Mihály. Táncrendező Berta György. Rendezők: Balla Antal, Dantesz János. Hegedüs László, Kovács Béla, Kovács Ferenc, Kiss Péter, Molnár Kálmán, Szepesi István. Tiszteletbeli rendezők: Barna János, Berta Mihály, Dantesz Bálint, Dávid Márton, Ecsédi Mátyás, Ecsédi Péter, Fijala Pál, Gulyás Boldizsár, Gulyás József, Halász József, Jordán István, Kiss László, Kiss István, Molnár Ferenc, Meleg Béla, Pásztor Mihály, Sebestyén István és Szaszko János.“

— **Munkásházak kiosztása.** Az erdőmelléti 9 munkásház kiosztása, valamint a többi munkásházak felülvizsgálata január hó 18-án délelőtt 9 órakor lesz megtartva.

— **Halálozás.** Cibakházán meghalt Pék Ádám gépész és géptulajdonos, Stigler Dániel fia, kit nagy részvét mellett folyó hó 8-án temettek el. A temetésen ott volt az előjáróság, az ipartestület, tüzoltó-testület, tanítói-kar és a cibakházai dalárda.

— **A Gazdasági Takarékpénztár** tudatja a t. közönséggel, hogy koronás heti betétkönyvecskéket január hóban lehet váltani az intézetben.

Lapunkhoz a

Képes Világlapot

mellékeljük állandó szépirodalmi mellékletül. Tesszük ezen újabb áldozatot előfizetőink és lapunk barátjai érdekében abban a reményben, hogy lapunkat, a mely teljes odaadással a köz javát szolgálja, fokozottabb támogatásban részesítse.

Lapunk, mint eddig, a jövőben is bő és tartalmas tudósításokat közöl minden közérdekű dolgokról. — A Képes Világlapot pedig teljesen díjtalanul adjuk lapunk minden előfizetőjének.

Előfizetési ár a Képes Világlappal:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Félévre . . . . . 4 kor.
Negyedévre . . . . . 2 kor.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

— **Járvány Szolnokon.** Szolnokon a difteritisz járvány olyan nagy mértékben fellépett, hogy az alispán az összes iskolákat bezáratta.

— **Sok az adó.** Általános a panasz, hogy sok az adó, mégis, mikor itt az idő és alkalom arra, hogy az adó terheit enyhítsük, igen kevesen jelentik be a betáblázott tartozásokat. Felhívja tehát ismételten az előjáróság azon adózókat, akiknek betáblázott tartozásuk van, hogy azt január hó 31-éig a nyilvántartási hivatalban jelentsék be, mivel csak ez esetben vonható le az általános jövedelmi pótdából a betáblázott tartozás kamatának 10 százaléka.

— **Uj esendőrör.** Cibakházán egy gyalogos őrmesterből és három gyalogos esendőrből álló őrsöt állítottak fel, amely újév napján meg is kezdte működését.

— **Leszakadt az állvány.** Tiszaföldváron a mult szombaton délután Balog László 14 éves géplakatos inas egy társával együtt vízvezetéki csöveket rakott egy állványon. A hosszú súlyos csövek súlya alatt leszakadt a rosszul összetákoltt állvány s maga alá temette az inast. Balog fején 15—20 cm. széles zuzott seb van. Még aznap beszállították a vármegyei kórházba, ahol gondosan ápolják. A társának csak a keze ficamodott ki.

— **A cseléd tartó gazdák** felhívának, hogy a gazdasági (külső) cselédek után az országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár részére az 1900. évi XVI. t.-c. 8. §-a értelmében fizetendő 1 kor. 20 fillér hozzájárulási díjat fizessék le, mert a pénztár csak abban az esetben köteles a cselédek részére biztosított segélyeket kiszolgáltatni, illetőleg a munkaadó költségeit megtéríteni, ha a balesetet ért eseléd után az 1 korona 20 fillér díj annak esedékességekor, illetőleg a baleset megtörténte előtt legalább 30 nappal befizettetett.

— **Ünnepi verekedők.** Egyik csépai faluvégi korezmában mulatott tegnapelőtt hajnalban Ambrus Pál csépai legény negyedmagával. Valahogy betévedt reggelfelé a korezmába 6 szelevényi szőlőbeli legény. Két dudás nem fér egy csárdában. Összekaptak, lett nagy verekedés, ki súlyos, ki könnyebb sebet kapott. De azért végül is mindnyájan hazamentek — a súlyos sebesült is a saját lábán.

Klebs tanár, Berlinben, írja: A természetes **Ferencz József** keserűviz kitűnő, oly sok oldalról elismert hatásait nekem is alkalmam volt különféle betegségi állapotoknál, névszerint tuberkulotikusoknál is, a legkitűnőbb eredménnyel kipróbálni. Azt tapasztaltam, hogy a betegedési folyamat kezdetén jelentkező székrekedések a Ferencz József-viz használata folytán megszűntek, anélkül, hogy utána a rettegett hasmenés állott volna be. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapestén.

— **Leszurta a feleségét.** Kendereesen borzalmas tragédia történt. Turi Ferencné Pállai Rozáliát férje Turi Ferenc megszurta s mikor látta, hogy életveszélyesen megsebesítette feleségét, az udvarukon levő kutba ugrott és bele is fult. A házaspár példás jó viszonyban élt mindig. Bár gyermekük nem volt, semmi sem zavarta meg közöttük a békességet, egészen addig, míg Turi Ferenc az elmezavar jelei nem kezdték mutatkozni. Akkor ingerlékennyé lett a férj s izgatottá az asszony élete. Tu i Ferencet később be kellett szállítani a szolnoki kórházba, oly erősen mutatkoztak rajta a kór jelei. Itt rövidesen gyógyulni kezdett s pár hónappal ezelőtt, mint teljesen gyógyult ember bocsátották el a kórházból. Tegnapelőtt azonban újra kitört rajta az elmezavar, formális örület alakjában. Minden ok nélkül késsel rohant feleségére és az asszony nyakát átszurta. Mikor meglátta a sebből özőnlő vért, és a földön fetregő asszonyt, akkor magához tért örületéből, akkor — talán öntudatába csapott a gondolat, hogy az örület Damokles kardja függ a feje fölött, — fogta magát kiszaladt az udvarra, beleugrott a kutba. Mire kimentéséhez fogtak, már megfulladt. A súlyosan sebesült asszonyt a vármegyei kórházba szállították. — Felépülésében reménykednek.

— **Jäger Mari szabadulása.** Szalai Jäger Mari, a hírhedt hódmezővásárhelyi mérregkeverő nő e hónap végén szabadul ki a márianosztrai fegyházból.

— **Birtokváltások.** A kunszentmártoni kir. járásbírószék telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltások jegyeztettek be: Harangozó Péter és neje megvette Somodi Mihály házat 1800 koronáért, Szabó András és neje megvette Gácsi Elek ingatlanát 1800 koronáért, Lengyel Péter és neje megvette özv. Tóth Gáspárné ingatlanát 1240 koronáért, Nagy Ferencné megvette Veres János földjét 200 koronáért, Szilák Márton megvette Szilák Mátyás házirészt 200 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1912. január 6-tól január 14-ig **születtek:** Szabó Anna, Huszár József. — **Házasságot kötöttek:** Horpácsi Márton és Kis Ilona. — **Elhaltak:** Talmácsi Flórián 31 éves.

Piaci árak.

Buza	10.80—11.00
Rozs	9.50—9.50
Árpa	8.50—8.50
Tengeri	9.00—9.00
Zab	9.50—9.50

MILLIÓK
használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

6050 köszönő- és hálalevél magánosoktól és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legizletesebb bonbonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér.
Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor
gyógyszertárában, piactér.

Új cipész üzlet.

Alulírott tisztelettel értesitem Kunszentmárton nagyérdemű közönségét, hogy helyben, **Weisz Ignác Mátyás-király-utcai házában** (polgári iskola mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

cipész üzletet

létesítettem. Amidőn erről a mélyen tisztelt közönségem értesitem, — kifogástalan, tartós, jó és olcsó cipőim előállításáról kezeskedem. Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel
Szanda Antal
cipész.

22/1912. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kunszentmártoni kir. járásbírószéknek V. 374/1 számú végzése következtében dr. Kovács József ügyvéd által képviselt Ballabás János végrehajtató javára 314 k. s. jár. erejéig 1911. évi dec. hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül-

foglalt és 724 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: gramfon, méhek, hordók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. járásbírószék 1911. évi V. 374/2 számú végzése folytán 314 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 64 kor. 70 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Tiszaugon végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására **1912. évi január hó 16-ik napjának délutáni fél 4 órája** határidőül kitűzeik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kunszentmárton, 1912. évi január hó 5. napján.

Hubay
kir. bir. végrehajtó.

Nincs többé

köhögés,
reuma,
csúz,
fejfájás,
köszvény,
isíász,
kolera és más
ragályos fertőzés,

MERT VAN „Borolin“

Borolincukorka, Borolinsó és Borolinszappan.

A dr. Borovszky-féle BOROLINNAK az ára kimerítő használati utasítással üvegenként 50 f., a Borolincukorkának 40 f., a Borolin háziszappannak darabonként 30 f. Borolin-sónak 2 kor. és a piperezappannak 80 f. Kapható minden gyógytárban és drogériában.

Kapható Kunszentmártonban
Lukács Andor gyógytárában.

WOLF DEZSŐ KÖNYVNYOMDÁJA

■ ■ KUNSZENTMÁRTON. ■ ■

Mindennemű kereskedelmi, ipari és magán használatra szánt

NYOMTATVÁNYT

modern kivitelben olcsón készít

Wolf Dezső könyvnyomdája

Kunszentmárton.

Kunszentmártoni Ujság kiadóhivatala

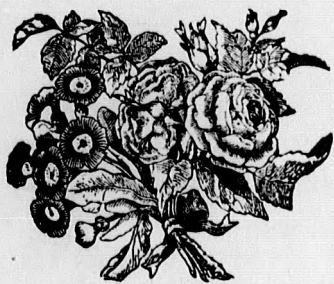
Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefü cukorkáknál!
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a Réthy név 1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható. Csak RÉTHY-félét fogadjanak el!

Egy keveset használt
4 lóerős járgány eladó

Enyedi Károlynál Tiszakürtön.

A tiszazugi közönség figyelmébe!

MÉSZÁROS PÁL csépai vendéglős értesíti a közönséget, hogy vendéglőjét áthelyezte a Kárpáti-féle házba, hol szép vendéglőhelyiség, jó ételek és italok, vendégszobák, állanak az utazó közönség rendelkezésére. Nagy istálló is van.

Izléses csokrokat, koszorúkat, valamint kert alakítások, tervezéseket és építéseket a legolcsóbb árak mellett készít

Mezey Antal

mű-, kereskedelmi és tájkertészete
SZENTES,
IV., Sáfrány Mihály-utca 63. szám.

Jókarban lévő, sárhányós
féderes cséza-kocsit
keres megvételre
Enyedi Károly,
Tiszakürt.

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szives figyelmét

4 és 4 1/2 százalékos

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbirtokra igen kedvező feltétellekkel és fizetési módokkal lesz engedélyezve, régebbi drágább kamatu kölcsönöket átcserejlük, conventálunk bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet,
SZOLNOK, közvetlen a személypályaudvar közelében.

S. Tóth Antal

korcsmárosnak 2 boglya gyepszénája a felső lögerban eladó.

Üzlet kiadás.

Kiss Imrénnek a Körösparton 20 év óta fennálló jóforgalmu

vegyes üzlete,

amely trafik engedély és korlátolt italmérséssel van egybekötve, egészsége helyre hozatala végett a házzal együtt **haszonbérbe kiadó,** esetleg örökáron szabadkézből eladó.

Ugyancsak ott egy külön álló

üzlethelyiség,

amely már volt borbély-, hentes- és szabóüzlet, ugyancsak ilyenmü üzletnek, akár csak az üzlethelyiség, esetleg egy szobás lakással mostantól kezdve **haszonbérbe adandó.**

Értekezni lehet mind két esetben a kiadó üzlethelyiségnél **Kiss Imre** üzlettulajdonossal Kunszentmártonban.

Szőlőtulajdonosok figyelmébe.

Nagys. Mathiász János urtól szerzett világhírű ujdonságok, (keresztezők) melyekkel meghódította az egész Európát, melyek hivatalosan vannak a szőlőkultúrát újjáteremteni. Személyes tapasztalataim után a legkiválóbbakat szereztem be, melyek a következők. Az ujdonságok híres magyar neveket örökítenek meg.

Mathiász János diadala	Vörösmarty Mihály	Golden Champion
Mathiász Jánosné	Battyányi Lajos	Math. magonca
Mathiász Mariska	Gulner Gyula	Doktor Robert Hogg.
József főherceg	Molnár István	Muscat Alexander
Erzsébet királyné	Tallán Béla	Muscat Candia
Zrínyi Ilona	Angyal Dezső	Muscat Rosea
Mátyás király	Bortermelők kincse	Muscat Noir
Petőfi Sándor	Borfajok újjáalkotója	Ezredéves Magyarország emléke
Bem tábornok	Kecskemét gyöngye	Óriási fehér
Széchenyi István gróf	Kecskemét kincse	Genuai zamatos
Munkácsy József	Kecskemét virága	Dobrelábé
Szautter Gusztáv		Tokaj Augévine

Ezen ujdonságok beszerzési ára szálanként 4-5 korona volt.

Nálam 2 koronáért kaphatók.

Csaba gyöngye,
mely az eddig ismert legkorábbi Chasselas fajokat is megelőzi éres tekintetben 4 héttel.

Kossuth Lajos,
1-1 töke 8-10 klg. rendkívüli finom szőlőt bír teremni

Szálanként 50 fillér.

Kaphatók Ifj. Tatár Imre Tiszakürti

Fajazonosságáért felelősséget vállalok A vesszők minden betegségtől mentesek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplőkészletek, malomberendezések és alkarészek, mindennemű mezőgazdasági gépeket szállítunk, azoknak kifogástalan üzeméért a legmesszebb menő felelősséget elvállaljuk.

Malmok átalakítását, szak-**hengerek** rovátkolását szerű berendezését, és csiszolását elvállaljuk, ugyszintén mindennemű **gazdasági gépek** gyors és megbízható javítását, gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsol tárgyak autogén-forrasztását. Csereüzleteket előnyös feltételek mellett kötünk. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általunk készített tizedes és százados mérlegekre, ugyszintén elvállaljuk bármilyen mérlegek javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller

SZOLNOK,

malomépítész, gazdasági gép és mérleggyár.

Dévai Jenő

órás, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára
Kunszentmárton, piactér, a gyógyszerház mellett. Fiókküzet: Öcsöd, Békésmegye.

Bátorkodom szives figyelmét felhívni
üzletemben újonnan bevezetett

kölcsön grammofon rendszerre.

Kölcsönzők egy tiszta hangu,
remek, világos tölgyfa szekrényű

„Riadó” grammofont 10 darab lemezzel

heti 1 korona 50 fillér
kölcsöndijért, olyként, hogy

egy év elteltével ingyen öné a
grammofon a 10 lemezzel együtt.

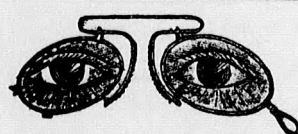
A lemezeknek fele egyszer hetenként cserélhetők.

**! Haladéktalanul kérjen
megrendelési lapot. !**

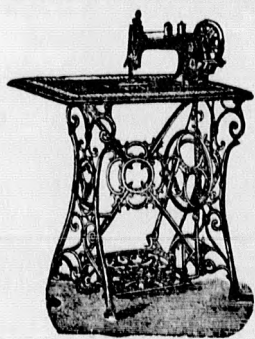

Jegygyűrűk,
Menyasszonyi
ékszerek,
Mindenféle órák,
Valódi tajtékpipák
és szipkák,
Szemüvegek

orvosi rendeletre is.

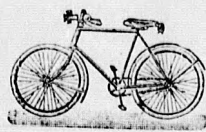

Kézi acytelin-lámpa drbja 4 korona.

VARRÓGÉPEK

Kényelmes havi
vagy heti lefizetés

Kerékpárok Grammofonok

kényelmes heti vagy havi lefizetésre.

Tisztelettel

DÉVAI JENŐ.